

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf.I.30.391/2017/9.szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Feldmájer Péter ügyvéd által képviselt **felperes neve(címe)** szám alatti székhelyű felperesnek – a dr. Nyuzó Péter ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen szerzői jogok megsértése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. október 17. napján kelt I.G.40.087/2017/7. számú részítélete ellen az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

R É S Z Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság részíteletét **megváltoztatja** és a szerzői jog megsértésének megállapítására, a jogsértés abbahagyására, valamint a további jogsértéstől való eltiltásra kötelezésre irányuló keresetet elutasítja.

Mellőzi az alperes elsőfokú eljárási költség megfizetésére kötelező rendelkezést és kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 93.000,- (Kilencvenháromezer) Ft első- és másodfokú eljárási költséget.

A részítelet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes jelentős befolyásoló erejű lineáris audiovizuális médiaszolgáltató, amely egyebek mellett a **(csatorna neve)** elnevezésű televíziós csatornát szolgáltatja. Az alperes műsorterjesztési szolgáltatások nyújtásával foglalkozó gazdasági társaság, évek óta közvetíti előfizetői felé a **(csatorna neve)** műsorát SD formátumban. A 86/2016. (IV. 25.) Korm. rendelet alapján a felperes 2016. április 25. napjától a műsorterjesztőktől műsordíj fizetését követelheti, ezért a csatorna terjesztésére vonatkozó általános szerződési feltételeit átalakította és 2016. május 31-én a honlapján új keretfeltételeket tett közzé, megjelölve benne a műsorterjesztők által fizetendő műsordíjat. Az alperes a megváltozott jogszabályi előírásokra figyelemmel a programdíjat illetően 2016. augusztus 29-én ajánlatot közölt a felperessel, melyet a felperes visszautasított, majd 2016. október 7-i levelében tájékoztatta az alperest, hogy a terjesztés jogalap nélkül zajlik, vele szemben díjigénye van és ha azt az alperes vitatja, szüntesse be a műsor terjesztését. Az alperes – mivel a felperesi általános szerződési feltételekben rögzített programdíj összegét nem fogadta el – 2016. október 13-

án a szerződés létrehozása iránt kérelmet terjesztett elő a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság Médiatanácsánál.

A Médiatanács a 2017. július 11-én kelt ... számú határozatával az alperes kérelmét elutasította. A közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt az alperes pert kezdeményezett, melyben a **(város neve)**-i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2017. november 27-én K.... ítéletével a Médiatanács határozatát hatályon kívül helyezte és új eljárásra kötelezte.

A felperes keresetében egyebek mellett kérte, a bíróság a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (továbbiakban: Szjt.) 94. § (1) bekezdés a) pontja alapján állapítsa meg, hogy az alperes megsértette és megsérti szerzői jogát azzal, hogy a **(csatorna neve)** csatorna terjesztését a felperestől származó engedély nélkül végzi és programdíjat nem fizet. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze a jogsértő magatartás abbahagyására és tiltsa el a további jogsértéstől. Az Szjt. 94. § (1) bekezdés e) pontja alapján a jogsértéssel elért gazdagodás megtérítése iránti igényt is előterjesztett.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hivatkozása szerint a felperes szerzői jogát nem sértette meg, eljárása megfelel a médiaszolgáltatásokról és tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) rendelkezéseinek. Kérte figyelembe venni, hogy ajánlatot tett a felperes által módosítani kívánt terjesztési feltételek újratárgyalására, a felperes azonban azt elutasította annak ellenére, hogy szerződéskötési kötelezettség terheli. Kiemelte, nincs olyan jogszabályi előírás, mely szerint ha a felek a szerződés tartalmában nem tudnak megállapodni, akkor a műsorterjesztő köteles a terjesztést felfüggeszteni. Álláspontja szerint a műsor ingyenes terjesztése a felperes korábbi engedélye alapján jogszerű.

Az elsőfokú bíróság részítéletében megállapította, az alperes azzal, hogy 2016. június 1. napját követően díjfizetés és a felperes hozzájárulása nélkül terjeszti a **(csatorna neve)** műsorait, megsérti a felperes szerzői jogát. Kötelezte az alperest a jogsértés abbahagyására és eltiltotta a további jogsértéstől. Határozatának indokolásában rámutatott, a perben vizsgálandó kérdés az volt, hogy a felperes műsorainak díjmentes terjesztésére a hozzájárulásával került-e sor 2016. május 31. napját követően. Ennek kapcsán lényegesnek tartotta, az alperes maga sem állította, hogy erre az időszakra a felperes hozzájárult volna műsorai díjmentes terjesztéséhez, kizárólag arra hivatkozott, hogy a 2016. évben közzétett, egyoldalúan meghatározott feltételek szerinti szerződés hiányában az ingyenes terjesztésre szóló felperesi engedély van hatályban. A 2016. május 31-ét követően közzétett általános szerződési feltételekben foglaltak alapján viszont nem állapítható meg, hogy a felperes az alperes számára lehetővé tette volna műsora ingyenes terjesztését, annak ily módon való közvetítéséhez hozzájárult volna. A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szjt.) 80. §-ára utalva kifejtette, annak rendelkezései nemcsak a saját műsort sugárzó, hanem az ilyen műsort vezeték útján a nyilvánossághoz átvivő szervezetekre, azaz a kábeltársaságokra is alkalmazandó, a műsorszolgáltatókat pedig a sugárzás, a nyilvános közvetítés, valamint a rögzítés esetében megilleti a kizárólagos engedélyezési jog. Mivel az alperes 2016. június 1-jét követően a csatornát oly módon terjeszti, hogy arra nem rendelkezik engedéllyel és felhasználási díjat sem fizet annak ellenére, hogy a felperes a terjesztést díjfizetéshez kötötte, megsértette szerzői jogát, melynek objektív jogkövetkezményeit az Szjt. 94. §-a alapján határozta meg.

A részítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását kérte. Elsősorban eljárási szabálysértésre hivatkozott: álláspontja szerint azt követően, hogy a felperes a gazdagodásra is kiterjesztette kereseti követelését, részítélet meghozatalának nem volt helye, a bíróság az ügyben csak közbenső ítélettel határozhatott volna, mégpedig a marasztalási kereset jogalapját érintő

kérdésben. A részítéletet ellentétesnek tartotta azokkal az instrukciókkal is, melyeket az ítélet tábla a korábbi, az ügyben hozott tárgyaláson kívüli végzésében kifejtett.

Az ügy érdemét illetően véleménye az volt, eljárása során nem sértett törvényt és ezáltal szerzői jogot sem. Nem vonta kétségbe a felperes jogát arra, hogy a műsorszolgáltatásért díjat követeljen, e joga azonban csak az Mttv. és az ennek alapján kiadott 85/2016. Korm. rendelet szabályai szerint gyakorolható. Ennek megfelelően az Mttv.-ben írt törvényes szerződéskötési kötelezettség körében létrejött megállapodás vagy a hatóság által létrehozott szerződés alapján köteles programdíjat fizetni, egyoldalú kinyilatkoztatás alapján nem, mert a felperes az Mttv. 78. §-a szerint kötelezett médiaszolgáltató. Hangsúlyozta, az Mttv. 78-79. §-ainak elvárásához igazodva megtette ésszerű és tisztességes ajánlatát 2016. augusztus 31-én, melynek alapján a médiaszolgáltatót szerződéskötési kötelezettség terheli. Azt a felperes csak akkor utasíthatta volna vissza, ha bizonyítja, hogy számára az ajánlat teljesítése objektív gazdasági vagy műszaki okok miatt lehetetlen, ilyen nyilatkozatot viszont nem tett. Kiemelte, ezt követően 2016. október 13-án a törvényben meghatározott eljárási rend szerint az alperes előterjesztette kérelmét a szerződés létrehozására a Médiatanácsához. Fontosnak tartotta, hogy amíg erről a felperes nem értesült, a műsor terjesztését sem tiltotta meg. Még a keresetlevélhez csatolt 2016. október 7-i keltű levél sem a terjesztés jogalap nélkülségére utalt, hanem elsődlegesen arra, hogy mivel a terjesztés zajlik, a felperesnek díjigénye van. Ekörben pedig csupán az a vitás a felek közt, hogy a díj összege mennyi. A felperes valójában csak járulékosan közölte a levélben, hogy ha az alperes vitatja a díjigényt, azaz a terjesztés jogalapját, akkor szüntesse meg a műsor terjesztését. Ezzel összefüggésben ezért az a fő szempont, hogy az alperes a díjigényt magát nem, csak annak mértékét vitatja. Lényegesnek ítélte, hogy a 85/2016. Korm. rendelet is azt rögzíti, a felek közötti megállapodás alapján szedhető díj, ugyanakkor egyetlen speciális jogszabály sem mondja ki, hogy a megállapodás létrejöttéig a terjesztést abba kell hagyni, fel kell függeszteni vagy az jogellenes volna. Mindezek miatt sérelmezte, hogy a bíróság kizárólag azon az alapon hozott részítéletet, hogy az alperes fel tud-e mutatni olyan írásos engedélyt, amely 2016. június 1-jét követően a médiaszolgáltatás terjesztésére feljogosítja. Kiemelten kérte figyelembe venni, hogy a felperest terheli szerződéskötési kötelezettség és nem az alperest, és ha ennek nem tesz eleget, az általa jogellenesnek minősített helyzetet valójában maga idézi elő.

A fellebbezés **alapos**.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen eljárásjogi szempontból kifogásolta az elsőfokú részítéletet, álláspontja szerint legfeljebb közbenső ítélettel határozhatott volna a bíróság a marasztalási kereset jogalapját érintő kérdésben.

A felperes keresetében – egymással valóságos tárgyi keresethalmazatot alkotó – többirányú kereseti kérelmet terjesztett elő az Szjt. 94. §-a alapján. Szerzői joga állított megsértésére hivatkozva az Szjt. 94. § (1) bekezdés a), b) és e) pontjaiban foglalt önálló jogkövetkezmények alkalmazását kérte, vagyis a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását, az alperes jogsértés abbahagyására való kötelezését, illetve a további jogsértéstől történő eltiltását (Szjt. 94. § (1) bekezdés a) és b) pontok), melyek a szerzői jogsértés objektív törvényi szankciói, petítumként jelölte meg. Ezek közül az utóbbi kettő az eset körülményeihez képest alkalmazható jogkövetkezmény, melyek nem értelmezhetők a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítése (Szjt. 94. § (1) bekezdés e) pont), vagyis azösszegszerű marasztalási követelés jogalapjaként. Közbenső ítélettel ugyanis a keresettel érvényesített jog fennállásáról lehet dönteni, ennek megállapítását foglalja magában (Pp. 213. § (3) bekezdés). A közbenső ítéletnek ez a megállapítása nem szorítkozhat valamely jogelv általános kimondására, hanem az anyagi jogi jogszabályoknak a peresített jogviszonyra való alkalmazásán alapuló bírói következtetést kell tartalmaznia a keresettől érvényesített jog fennállásának megállapítása formájában. E követelménynek a jogsértés tényének pusztá megállapítása semmiképp sem felelhet meg. Közbenső ítélet meghozatalára ezért személyiségi jogi vagy szerzői jogi perben,

ha a bíróság az igényelt objektív szankciókról a további, pénzbeli marasztalásra irányuló kereseti követelésektől – melyek főként szubjektív jogkövetkezmények – elkülönítetten kíván határozni, nem kerülhet sor (hasonlóan: BH1999.448.). Tehát az Szjt. 94. § (1) bekezdés a) pontja szerinti megállapítási keresetről való pozitív döntés sem lehet közbenső ítéleti rendelkezés, hiszen azzal sem konkrétan azt állapítaná meg a bíróság, hogy a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítésére irányuló követelés jogalapja fennáll. Olyan esetben, ha valamely jogsértés tényének a megállapítása – akár a Ptk.-ban, akár más jogszabályban – külön jogkövetkezményként kerül nevesítésre és ezt a fél kéri, kifejezett kereseti kérelmet terjeszt elő az alkalmazására, amiről való döntésnek az eljárást befejező ítélet (Pp. 213. § (1) bekezdés) rendelkező részében szerepelnie kell, arról közbenső ítéleti rendelkezéssel határozni nem lehet, legfeljebb részítélet formájában (Pp. 213. § (2) bekezdés) dönthet róla külön a bíróság. Ennek indoka, hogy a részítélet az, amely több kereseti kérelmet feltételez vagy azt, hogy a kereseti kérelem egyes részei önállóan elbírálhatók legyenek.

Téves tehát az az alperesi fellebbezési álláspont, hogy a marasztalásra is irányuló kereseti kérelem előterjesztését követően legfeljebb közbenső ítélet lett volna hozható. Az elsőfokú bíróság – anyagi jogi álláspontjához mérten – helyesen élt a részítélet meghozatalának lehetőségével.

Anyagi jogi szempontból ugyanakkor a jogvita elbírálása során nem az Szjt. rendelkezései, hanem az ahhoz képest speciális rendelkezéseket tartalmazó Mttv., valamint a 86/2016. (IV. 25.) Korm. rendelet kapott lényegi szerepet. Az Mttv. 2011. január 1-jén lépett hatályba a 207. § (6) bekezdésében foglalt szabállyal, amely szerint az analóg földi terjesztésű országos audiovizuális médiaszolgáltatás szolgáltatója a műsorterjesztés és digitális átállítás szabályairól szóló 2007. évi LXXIV. törvény (Dtv.) 38. § (1) bekezdésében meghatározott időpontig a médiaszolgáltatásáért programdíjat (műsordíjat) nem kérhet. Ezt változtatta meg a 2016. április 26-án hatályba lépett 86/2016. (IV. 25.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése, amely úgy rendelkezett, hogy a jelentős befolyásoló erejű lineáris audiovizuális médiaszolgáltató (továbbiakban: JBE médiaszolgáltató) – a műsorterjesztővel kötött megállapodás alapján – a legnagyobb átlagos közönségarányú médiaszolgáltatása tekintetében is jogosult programdíjra, melyre vonatkozó megállapodás tartalmát az érintett médiaszolgáltató és a műsorterjesztő szabadon állapítják meg a (2) bekezdés szerint. A felperes a 2010. évi CLXXXV. törvény 69. § (1) bekezdése alapján ilyen médiaszolgáltatónak minősül, tehát az idézett rendelkezés hatálya alá esik.

A programdíjban való megállapodás rendjét az Mttv. 78-80. §-a tartalmazzák. Lényeges, hogy az Mttv. 78. § (2) bekezdése értelmében a kötelezett médiaszolgáltatót – jelen esetben a felperest – a műsorterjesztő tisztességes és ésszerű szerződéses ajánlatára valamennyi lineáris médiaszolgáltatása tekintetében szerződéskötési kötelezettség terheli. A médiaszolgáltatások felajánlása kötelezettségének (ún. must offer) bevezetését az indokolta, hogy egyes médiaszolgáltatók piac- és véleménybefolyásoló erejükkel visszaélve a műsorterjesztőkkel szemben olyan pozícióba kerülhetnek, hogy egyoldalúan képesek az alapvető szerződéses feltételeket (pl. az ellenértéket) meghatározni, ezáltal azonban torzíthatják a műsorterjesztő platformok közötti piaci versenyt, illetve új piaci szereplők belépését akadályozhatják, továbbá sérülhet a véleménypluralizmus. A „must offer” alapján a kötelezett médiaszolgáltatók kötelesek valamennyi médiaszolgáltatásukat továbbításra felajánlani, illetve nem utasíthatják el a műsorterjesztő megkeresését, ha az tisztességes és ésszerű feltételek mellett a médiaszolgáltatásai továbbítását vállalja. Az Mttv. meghatározza a kötelezett médiaszolgáltatók és a műsorterjesztők közötti szerződéses viszonyrendszer alapvető szabályait, továbbá árszabályozási elveit a szerződéskötési kötelezettség keretében. Eszerint a szerződésben meghatározott díjnak teljesítenie kell az ésszerűség és méltányosság követelményét, továbbá meg kell felelnie az egyenlő elbánás és méretgazdaságosság elvének, valamint a piaci viszonyoknak (Mttv. 78. § (4) bekezdés). Fontos kiemelni, hogy a Médiatanács árszabályozó

hatáskörrel rendelkezik, tehát amennyiben a felek akár az ellenértékben, akár a szerződés más lényeges elemeiben nem tudnak megállapodni, akkor a Médiatanácstól jogvita eljárásban kérhető a szerződés létrehozatala és a díj megállapítása (Nagykommentár az Mttv. 78. §-ához CD Jogtár).

A szerződéskötés szempontjából garanciális jelentőségű, hogy az Mttv. kifejezetten meghatározza azokat az okokat, amelyek fennállása esetén az ajánlat visszautasítható, egyéb mentesülési okra azonban a kötelezett szolgáltató nem hivatkozhat. Az Mttv. 78. § (2) bekezdésében foglalt ún. must offer, vagyis felajánlási kötelezettség tehát közjogi alapú beavatkozást jelent a műsorterjesztő és a médiaszolgáltató közötti, alapvetően magánjogi természetű jogviszonyba. A szerződéskötési kötelezettség ugyanakkor szerzői jogi szempontból azt is jelenti, hogy a JBE műsorszolgáltató Szjt. 80. § (1) bekezdése szerinti hozzájárulásának megadását maga az Mttv. teszi kötelezővé a műsorszolgáltató számára a szerződéskötési kötelezettség előírásával, ami csak igen szűk körben visszautasítható. A felek közötti jogvita tehát legfeljebb a megállapodás – és azon belül a programdíj – tartalmára vonatkozhat, amelyet vitás esetben a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa határoz meg erre irányuló kérelem alapján, melyhez egyebek mellett a műsorterjesztő – és ilyennek minősül az alperes is – a sérelem bekövetkeztétől számított 6 hónapon belül fordulhat (Mttv. 80. § (1) bekezdés, 172. § (1) bekezdés). Így a jogvita eljárás megindítására a műsorterjesztő akkor jogosult, ha az ajánlattételtől számított 30 napon belül nem jön létre a felek közt a szerződés. Ez az eljárás garantálja a műsorterjesztő jogainak érvényesítését egy a bírósághoz hasonló eljárásban, ami azonban annál gyorsabb ügyintézés tesz lehetővé a Ket. és az Mttv. szigorú ügyintézési határidőre vonatkozó szabályai által, speciális szakértelem mellett. A jogszabály tehát – ahogy az az Mttv.-ből látható – mindkét fél számára garanciális szabályokat biztosít ahhoz, hogy szerződésükben érdekeik ne csorbulhassanak, melyhez a Médiatanács eljárásának igénybevétele biztosítja szoros határidőkkel. Ha ezt a fél kezdeményezi úgy, hogy korábban már az adott műsort jogszerűen terjesztette, mindaddig, amíg a Médiatanács a felek közti szerződési feltételeket nem határozza meg jogerősen, szerzői jogsértésről a műsorterjesztés kapcsán nem beszélhetünk. Erre az időre ugyanis a műsorterjesztés leállításának kötelezettségét a jogszabály nem mondja ki. Különösen igaz ez a felperes szerződéskötési kötelezettsége miatt. Ez azt jelenti, hogy ha a Médiatanács a törvényi követelményeknek az ott írt szempontrendszernek megfelelő szerződési feltételeket a felek viszonylatában kialakítja, a felperesnek e feltételekkel a szerződést kötelező megkötnie.

Összegezve: a jog által biztosított médiatanácsi eljárás igénybevétele – annak időtartamára – a szerzői jogsértés tényét, a műsorterjesztés jogellenességét kizárja. Az ítéletábra álláspontja szerint a jogalkotó szándéka sem irányulhatott arra, hogy egyes szerződési feltételekre vonatkozó ajánlatok vitatása és a vitás helyzet jogszabálynak megfelelő rendezésére irányuló eljárás kezdeményezése esetén az egyébként szerződéskötési kötelezettséggel érintett körben a műsorterjesztő a műsort ne sugározhassa előfizetői felé. Egy ilyen helyzetet támogató álláspont végsősoron az előfizetők számára okozna bizonytalan helyzetet.

A fentiek szerint tehát 2016. június 1-jét követően az alperes nem sértette meg a felperes szerzői jogait a **(csatorna neve)** műsorának terjesztésével, ezért vele szemben a jogsértés objektív jogkövetkezményei sem alkalmazhatók.

A kifejtettetekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság részítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a jogsértés megállapítására, a jogsértő magatartás abbahagyására kötelezésre és a további jogsértéstől való eltiltásra irányuló kereseti kérelmét elutasította.

A részítélet megváltoztatására figyelemmel mellőzte az alperest elsőfokú eljárási költség megfizetésére kötelező rendelkezést és a pervesztes felperest marasztalta a Pp. 78. § (1) bekezdése

alapján az alperes első- és másodfokú eljárási költségeiben, mely összeg meghatározásakor figyelembe vette az alperes által lerótt fellebbezési eljárási illetéket, valamint a kifejtett jogi képviselési tevékenységet (32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései).

Szeged, 2018. június 22.

Dr. Kiss Gabriella s.k.	Bálint Attila s.k.	Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró